ДАВЕДКІ ДЛЯ НАСТАЎНІКАЎ, 8 клас 2025-2026 н.г.

Заданні	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**	**9**	**10**	**Усяго**
Балы	**5**	**5**	**5**	**5**	**4**	**10**	**6**	**5**	**5**	**5**	**55**

Заданне 1.

Максімальная колькасць балаў – 5.

Слова	**Фанетычныя з'ява**
Смех	Суседняя мяккасць (асіміляцыя па мяккасці)
Параход	Аглушэнне
Касьба	Азванчэнне
Перапісчык	Прыпадабненне свісцячага да шыпячага
Дзядуля	Дзеканне

Заданне 2.

Максімальная колькасць балаў – 5.

Ад рук, ад вуснаў, ад вачэй тваіх
Пачаўся свет – ласкавы і пакорны.
А што было, скажыце мне, да іх
У заінелай з нелюбі прасторы?

Як грэліся б ад позіркаў цяжкіх
Мужчыны у сваім мужчынскім горы,
Калі б **цябе** не выснілі вякі – *Вінавальны скл.*
Цябе, што гэтак шчодра ўсіх адорыць. *Вінавальны скл.*

Прыйшла **ты** – кветкі выраслі ля хат, *Назоўны скл.*
І гнёзды нараджалі птушанят,
І цёпла стала ўсюды, нібы ў леце.

Мужчына усміхнуўся сам **сабе,** *Давальны скл.*
Бо зразумеў, самотны, – за **цябе** *Вінавальны скл.*
Няма нічога ласкавей на свеце!

Заданне 3.

Максімальная колькасць балаў – 5.

Паняцце на рускай мове	**Адпаведнік на беларускай мове**
По обе стороны чего-либо	Абапал
Вербное воскресенье	Вербніца
В прошлом году	Летась
Коллективная помощь, работа сообща	Талака
Летучая мышь	Кажан

Заданне 4.

Максімальная колькасць балаў – 5.

Марфемная будова	*Слова*
Корань, суфікс, канчатак	анатом-і-я, лек-ав-ы
Корань, суфікс, нулявы канчатак	аптэк-ар-□, ардынат-ар-□
Прыстаўка, корань, суфікс, суфікс, суфікс	за-жы-в-і-ць, за-гіпс-ав-а-ць
Корань, суфікс, суфікс	хірург-ічн-а, бал-юч-а
Корань, суфікс, суфікс, канчатак	медыц-ын-ск-і, лек-ар-ск-і

Заданне 5.

Максімальная колькасць балаў – 4.

Слова	*Слова(ы) ад якога ўтвораны*	*Спосаб утварэння*
урасцяжку	расцяжк-(а)	Прыставачна-суфіксальны
узмежжа	мяж-(а)	Прыставачна-бяссуфіксны (прыставачна-нульсуфіксальны)
футбаліст	футбол-(Ø)	Суфіксальны
фізпадрыхтоўка	фізічн-(ая) падрыхтоўк-(а)	Абрэвіяцыя (складана-скарочанае слова)

Заданне 6.

Максімальная колькасць балаў – 10.

За кожную памылку перакладу (лесічную або граматычную) ад максімальнай колькасці балаў адымаецца 0,2 бала, за кожную памылку ў афармленні (арфаграфічную або пунктуацыйную) – 0,1 бал. Калі работа выканана, хоць і з памылкамі, то 0 (нуль) балаў не ставім.

Прыкладны пераклад.

Ф.М. Дастаеўскі і Дастоева

Дастоева – гэта вёска Іванаўскага раёна Брэсцкай вобласці. Яна вядома ўсім аматарам і знаўцам рускай літаратуры тым, што тут размяшчаўся маёнтак (размяшчалася сядзіба) продкаў вялікага рускага пісьменніка Фёдара Міхайлавіча Дастаеўскага. У мясцовай школе адкрыты Народны літаратурна-краязнаўчы музей імя Фёдара Дастаеўскага, дзе ў фондах захоўваюцца ўнікальныя прадметы. У 1996 годзе ў двары школы ўсталяваны помнік Ф.Дастаеўскаму. Дакладна вядома, што сам пісьменнік ніколі не быў у Дастоева, а вось яго праўнук Дзмітрый Андрэевіч Дастаеўскі ў 2007 годзе наведаў радзіму продкаў.

Заданне 7.

Максімальная колькасць балаў – 6.

1. Здароў, марозны звонкі вечар, здароў, скрыпучы, мяккі снег! 2. Люблю цябе, мой бераг родны,	№ 3 – у першых двух адасаюляюцца звароткі, а у трэцім – пабочнае слова.

дзе льецца Нёман срэбназвонны. 3. Можа, яшчэ хто з іх прыйдзе дамоў, каб паглядзець на прасторы палёў	
1. Хведзька, прысеўшы наўколенцы, штосьці зацікаўлена разглядаў у траве 2. Як мары, белыя бярозы пад сінявой начной стаяць. 3. Як тая рабіна, цвіла ў гэтае лета Ганна.	№ 1 – у другім і трэцім выдзяляюцца пунктуацыйна параўнальныя звароты, а ў першым – адасобленая акалічнасць, выражаная дзеепрыслоўным словазлучэннем.
1. Кончыўшы ўпоцемку малаціць, Васіль павесіў на шула цэп і выйшаў з гумна. 2. Пот мачыў цвёрдыя, двух колераў валасы, поўз на лоб, абпалены сонцам. 3. Уваткнуўшы канец касся ў мяккую зямлю, Васіль стаў мянташыць.	№ 2 – у першым і трэцім выдзяляюцца пунктуацыйна адасобленыя акалічнасці, а ў другім – адасобленае азначэнне.

Заданне 8.

Максімальная колькасць балаў – 5.

Значэнне фразеалагізма	**Фразеалагізм**
спрытна, хітра ашукаць, падмануць	прадаць і грошы палічыць, абуваць у лапці
пустасловіць, гаварыць упустую	пераліваць з пустога ў парожняе, плесці кашалі з лапцямі
вельмі (празмерна) хутка	на злом галавы, як з ланцуга сарваўшыся
вельмі многа	хоць вазамі вазі, па самую завязку
вельмі мала	на макавае зерне, капля ў моры

Заданне 9.

Максімальная колькасць балаў – 5.

Інфармацыя пра твор	**Назва твора**	**Аўтар**	**Жанр**
Твор выразна дзеліцца на дзве супрацьлеглыя часткі і своеасаблівае падагульненне, вывад. З першых слоў у творы непрымірыма сутыкнулася сваё, роднае з чужым, панскім.	***“Слуцкія ткачыхі”***	Максім Багдановіч	***Верш***
У гэтым творы, выкарыстоўваючы алегорыю,	***“Дыпламаваны баран”***	***Кандрат Крапіва***	Байка

аўтар вельмі ўдала апісвае пэўныя заганы (невуцтва, ганарлівасці, разумовую абмежаванасць, упартасць) чалавека, якога ў народзе часта называюць бараном.			
Уся аповесць складаецца з "біяграфій" персанажаў, узятыху агульную рамку вайны, блізкага бою, чакання немінучай пагібелі. Гэта "рамка" якраз і надае значнасць усяму, што калісьці было з чалавекам і што ёсць, выяўляючы вялікае або нікчэмнае ў ім.	***"Жураўліны крык"***	***Васіль Быкаў***	Аповесць
У творы праз сутыкненне гусляра і князя паказваецца сіла і непадкупнасць народнага мастацтва	***"Курган"***	Янка Купала	***Паэма***
Вуліца сучаснай неперспектыўнай вёскі. Хата, яе фасад. Пад вокнамі лавачка. Злева, каля плота, стары рыпучы журавель. На адным яго канцы ледзь пагойдваецца абшарпанае драўлянае вядро, на другім – груз.	***"Вечар"***	***Аляксей Дудараў***	Драма

Заданне 10.

Максімальная колькасць балаў – 5.

			[1]**П**	Е	Й	З	А	Ж
[2]М	А	Н	**А**	Л	О	Г		
[3]В	Е	Р	**Ш**					
	[4]Р	Э	**К**	В	І	Е	М	
		[5]Г	**Е**	Р	О	Й		
[6]С	І	М	**В**	А	Л			
	[7]Э	П	**І**	Т	Э	Т		
	[8]З	А	**Ч**	Ы	Н			

Псеўданім – Цётка (0,5 б), твор, які разглядалі ў VII класе "Шануйце роднае слова!" – (0,5 б)